

IMAHÉT

A Krisztus-hívők egységéért

2017. január 15-22.

2017

Megbékélés

Krisztus szorongató szeretete (2Kor 5,14–20)

TARTALOM

- 4 KÖSZÖNTŐ A MAGYAR KIADÁSHOZ
6 BEVEZETÉS A 2017-ES IMAHÉT TÉMÁJÁBA
13 AZ IMAHÉT BIBLIAI ALAPVETÉSE
14 ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELET
26 BIBLIAI GONDOLATOK ÉS IMÁDSÁGOK
AZ IMAHÉT NAPJAIRA
38 AZ ÖKUMENÉ HELYZETE NÉMETORSZÁGBAN
47 A KRISZTUS-HÍVŐK EGYSÉGÉÉRT MEGTARTOTT
IMAHETEK TÉMÁI 1968–2017
50 NÉHÁNY JELENTŐS ADAT AZ IMAHETEK TÖRTÉNETÉBŐL
-

Szerkesztette:

Egyházak Világtanácsa
Hit és Egyházszervezet

A Keresztény Egységet
Előmozdító Pápai Tanács

P.O. Box2010
CH-1211 Geneva 2 Switzerland
infowcc@wcc-coe.org
www.oikumene.org

VA – 00120 Città del Vaticano
office@christianunity.va
www.vatican.va

Kiadja:

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
Nyomdai előkészítés: West-Graph Kft.
Nyomdai kivitelezés: Ex-Kop Bt.

KÖSZÖNTŐ A MAGYAR KIADÁSHOZ

Krisztusban Kedves Testvérek!

Testvéri szívvel köszöntjük mindazokat, akik kezükbe veszik ezt a füzetet. 2017 imahetének vezérfonalát a németországi keresztény testvérek állították össze. Így most az ő gondolataikat, hitük megvallását, reménységük kifejezését nyújtjuk át örömmel a magyarországi keresztény egyházak lelkészeinek és híveinek.

Különösen protestáns testvéreinknek lesz 2017 jelentős év, mert éppen 500 éve indult el Wittenbergből Luther 95 tételének megjelenésével az a megújító, átalakító folyamat, amelyet reformációnak nevezünk. Jó tudni, hogy a protestáns egyházak együtt imádkoznak ebben az esztendőben is a testvéregyházakkal, így a Katolikus Egyházal is.

Európa kultúrtörténete arról tanúskodik, hogy a reformáció nem csupán hitújító szándékú mozgalom volt. Nem is akármilyen reform indult el Wittenbergből, hanem olyan szellemi és lelki hatás áramlott Európára, mely ténylegesen megtermékenyítő hatással volt a tudomány szinte minden területére. Sajnos nem csak újító hatásai, hanem olyan torzulásai és melléktermékei is voltak a megújulásnak, amelyek inkább ártottak Krisztus ügyének. Az, aki a reformációban arra érzett felhatalmazást, hogy kárt okozzon, olyanná vált, mint a hegyoldalról elszabadult sziklatömb.

A keresztény világ azonban akkor tud jó úton maradni, ha nem egyszerűen a történelemből akar tanulni, hanem a Biblia üzenete alapján akar tájékozódni. A történelemből ugyan lehet okulni, de a Biblia az az erőforrás és útbaigazítás, amely a jó úton tartja Európa keresztény szellemiségét és kultúráját.

Minden autóvezető tudja, hogy milyen fontosak az úton maradáshoz az aszfaltra festett irányító vonalak. Ezeket látva, segítséget kap az utazó ember a megérkezéshez. Imahetünkön a hazafelé tartó úton kap az egyház népe ebben a füzetben olyan igéket, amelyek erőt, biztatást, bátorítást és reményt adnak, hogy Isten vezetésével legyen a hazaérkezésünk!

Így értelmezhetjük az imahét nyolc napjának – szinte féltőn terelgető – apostoli tanácsait. Ezek a tanácsok azonban nem általános érvényűek. Nem bárkit szólítanak meg! Ezek a bibliai igék az egyház népének szólnak az összetartás, az együtt haladás, az együtt gondolkodás, az Isten családjában való megmaradás érdekében. Az igehirdetésekből, a prédikációkból a fő üzenet: Krisztus szeretete sürget minket. Ezt bontja fel az Imahét tervezete 8 napnak megfelelően, hogy elérkezzünk a csúcspontra: az Istennel való rendezett kapcsolatra, az Istennel való békére.

Az Istennel jó kapcsolatban álló ember tudja, hogy van elmúlás, és lesz újjáteremtett világ. Mégis az Isten közelléte az a hely, ahová reménységgel készül, hogy már itt, de teljességben odaát Isten családjának tagja lehet – Krisztus Jézusban.

Ezzel a reménységgel kérjük Isten Szentlelkének munkáját, Isten gazdag áldását, az emlékező év megszentelését, és kívánunk békés istentiszteleti alkalmakat az ökumenikus imahéten.

Dr. Veres András

püspök

A Magyar Katolikus

Püspöki Konferencia

elnöke

Steinbach József

református püspök

A Magyarországi

Egyházak Ökumenikus

Tanácsának elnöke

BEVEZETÉS A 2017-ES IMAHÉT TÉMÁJÁBA

Kiengesztelődés – Krisztus szeretete szorongat minket (2 Kor 5,14–20)

Németország: A lutheri reformáció földje

Luther Márton 1517-ben nyilvánossá tette 95 tételét, amelyben aggodalmát fejezte ki kora egyházának visszaélései miatt. A reformációnak, ennek a kulcsfontosságú eseménynek, amely évszázadokon át befolyásolta a nyugati egyház életét, 2017-ben lesz az 500 éves évfordulója. Németországban mindig is ellentmondásos volt az esemény megítélése a felekezettek közötti kapcsolatok történetében, és az elmúlt években sem volt ez másképp.

A Németországi Protestáns Egyház (EKD¹) már 2008 óta készül erre az évfordulóra, minden évben más és más reformációi témára összpontosítva, mint például: reformáció és politika, vagy reformáció és oktatás. Az EKD különböző ökumenikus partnereit is meghívta, hogy segítsenek közösen emlékezni az 1517-es eseményekre.

Mindenre kiterjedő és olykor körülményes viták után a németországi egyházak megegyeztek abban, hogy a reformáció eseményéről való ökumenikus megemlékezésnek Krisztus-ünnepnek kell, lennie (*Christusfest*). Ha a hangsúlyokat Krisztusra és az ő békéltető szolgálatára helyezzük – mint ami keresztény hitünk centruma –, akkor az EKD összes ökumenikus partnere részt vehet az évfordulós ünnepségeken (római katolikusok, ortodoxok, baptisták, metodisták, mennoniták és mások is).

Ez igen figyelemre méltó eredmény, ha azt a ténytet tekintjük, hogy fájdalmas megosztottság kísérte a reformáció történetét. Az Evangélikus–Római Katolikus Egységbizottság keményen dolgozott azért, hogy közös megértésre jussanak a megemlé-

---

¹ Evangelische Kirche in Deutschland

kezést illetően. *A szembenállástól a közösségig* című könyv elismeri, hogy mindkét felekezet az ökumené korszakában közelít az évfordulóhoz, ötvenévnnyi párbeszéd eredményével a hátuk mögött, saját történelmük és teológiájuk új értelmezéseit figyelembe véve. A reformációi még vitatott teológiai meglátásaitól eltekintve a katolikusok is meghallják Luthernek a mai egyházra vonatkozó kihívásait, és elismerik az „evangélium tanújának” (*A szembenállástól a közösségig* 29.). Így több évszázadnyi kölcsönös ítélkezés és rágalom után 2017-ben az evangélikus és katolikus keresztények először fognak közösen megemlékezni a reformációról

Ebből a megegyezésből és a szélesebb ökumenikus összefüggésekből fakad a keresztény egységért tartott idei imahét súlyos témája: Megbékélés – Krisztus szeretete szorongat minket (2Kor 5,14–20).

A németországi Keresztény Egyházak Tanácsa/ Munkaközössége (ACK²) és a reformáció 2017-es évfordulója

A németországi Keresztény Egyházak Tanácsa/Munkaközössége számos projektet indított útjára a 2017-es megemlékezéssel kapcsolatban. Ezek közül az egyik így hangzik: „Fedezzük fel újra a Biblia kincseit”. Ebben a projektben – tekintettel arra, hogy Luther milyen nagy fontosságot tulajdonított a Biblia értelmezésének –, az ACK minden tagegyháza megfogalmazta, hogy miként közelít a Bibliához. Ezeket az írásokat egy kötetben ki is adták. Ezen felül az ACK egy szimbolikus „zarándoklatot” vezetett a különböző tagegyházakhoz Wittenbergbe. Minden közösség részt vett ebben, bemutatta és megünnepelte saját különleges viszonyát a Bibliához. Az ACK 2015 áprilisában konferenciát is szervezett a következő címmel: „Helyrehozhatatlan megosztottság? Áldott megújulás? A reformáció 500 éve különböző ökumenikus megközelítésből.” A konferencia előadásait írásban is megjelentették.

---

² Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Deutschland

Az évfordulóra tekintve az is érthető, hogy az Egyházak Világtanácsa (EVT) a Németországi Keresztény Egyházak Tanácsát (ACK) kérte meg, hogy a keresztény egységért tartandó idei imahét forrásanyagát elkészítse. A bizottság tíz, különböző egyházat képviselő tagból állt, akik háromszor találkoztak egymással a 2014/2015-ös év során, hogy megfogalmazzák a szükséges szövegeket. Különös hangsúlyt fektettek az imahét ökumenikus istentiszteletének előkészítésére. A forrásanyagának az imahét általános céljait kell szolgálnia, miközben a lutheri reformációról is megemlékezik.

A 2017-es ökumenikus imahét témája

Amikor a német nemzeti előkészítő bizottság 2014 őszén először ülésezett, hamar világossá vált, hogy az idei ökumenikus imahét anyagában két fő hangsúlynak kell lennie. Mindenekelőtt Isten szeretetét és kegyelmét kell megünnepelni, „az emberiség megigazulását egyedül kegyelemből”, a Luther Márton nevéhez fűződő reformáció fő témájára utalva. Másrészt az imahét anyagának rá kell világítania a reformációt követő mély megosztottság fájdalmaira is, amelynek erős hatása volt az egyházra. Nyíltan meg kell nevezni a bűnt, és olyan lépéseket kell tenni, amelyek a megbékélés útjára vezetnek.

Végül Ferenc pápa 2013-as *Evangelii gaudium* (Az evangélium öröme) című apostoli buzdítása szolgáltatta az idei év témáját ezzel az idézettel: „Krisztus szeretete szorongat minket” (9.). Ezzel az igeverssel (2Kor 5,14) és a korintusiakhoz írt második levél egész ötödik fejezetének összefüggését figyelembe véve fogalmazta meg a német bizottság a 2017-es imahét témáját.

A bibliai szövegrész: 2Kor 5,14–20

Ez a bibliai igehely azt hangsúlyozza, hogy a megbékélés Isten ajándéka, amely az egész teremtettségre vonatkozik. „Isten

ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgy-
hogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és ránk bízta a békél-
tetés igéjét.” (19. vers) Isten cselekedetének eredményeként
az ember, aki megbékélt Krisztusban, válaszul arra hívatott,
hogy szóval és cselekedettel is hirdesse ezt a megbékélést:
„Mert Krisztus szeretete szorongat minket” (14. vers). „Tehát
Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk:
Krisztusért kérünk, béküljete meg Istennel!” (20. vers). A
textus hangsúlyozza, hogy nincs megbékélés áldozatok nél-
kül. Jézus az életét adta, Ő mindenkiért meghalt. A megbéké-
lés követői az Ő nevében szintén arra hívtak, hogy hasonló-
képpen áldozzák oda életüket. Többé nem önmagukért, ha-
nem Krisztusért élnek, aki meghalt értük.

A nyolc nap és az istentisztelet

Az ige, 2Kor 5,14–20 alapján fogalmazták meg a nyolc nap té-
máit. Ezek az egyes versek teológiai mondanivalójára utalnak:

1. nap: Egy meghalt mindenkiért
2. nap: Többé ne önmaguknak éljenek
3. nap: Ne csak test szerint tekintünk egymásra
4. nap: Minden régi elmúlt
5. nap: Minden újjá lett
6. nap: Isten megbékéltetett önmagával
7. nap: A békéltetés szolgálata
8. nap: Megbékélés Istennel

Az a tény, hogy Isten Krisztusban megbékéltette önmagával a
világot, a legelső és legfontosabb ok az ünneplésre az ökume-
nikus istentiszteleten. De az istentiszteletnek bűnünk megval-
lását is magában kell foglalnia, mielőtt az ige hirdetését hall-
juk, és Isten megbocsátásának mély kútjából merítünk. Csak
így tudunk majd tanúskodni a világnak arról, hogy lehetséges
a megbékélés.

Tanúságra indítva

Krisztus szeretete imádságra készítet minket, de ugyanakkor arra is, hogy az imádságon túl valamit tegyünk is a keresztények közötti egységért. A gyülekezeteknek és egyházaknak szükségük van Isten megbékélésének ajándékára, mint ami az élet forrása. De mindenek felett szükségük van erre az ajándékra a világ felé mutatott közös tanúságtételükhöz. „...hogy mindnyájan egyek legyenek, ahogyan te Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem” Jn 17:21.

A világnak szüksége van a megbékélés követeire, akik ledöntik az elválasztó korlátokat, hidakat építenek, békét teremtenek, és új életutakhoz nyitnak meg ajtókat Jézus Krisztus nevében, aki megbékéltetett bennünket Istennel. Isten Szentlelke mutatja az utat a megbékéléshez az Ő nevében.

Amikor 2015-ben ez a szöveg Németországban megszületett, nagyon sok ember és egyház éppen a megbékélést gyakorolta, amikor is számtalan Szíriából, Afganisztánból, Eritreából, a Nyugat-Balkánról érkező menekültet láttak vendégül, akik védelmet és új életet kerestek. A gyakorlati segítség és az idegengyűlölettel szembeni erőteljes fellépés világos tanúszkodást jelentett a kiengesztelődésről a német lakosság számára. A megbékélés követeiként az egyházak segítettek új otthonot találni a menekülteknek, miközben megpróbálták a hátrahagyott országok életkörülményeit is javítani. A segítség konkrét cselekedetei ugyanolyan szükségesek, mint a békéért és kiengesztelődésért való közös imádkozás, hogy azok, akik rettentő helyzetekből menekülnek, némi reményt és vigaszt is kapjanak.

Bárcsak Isten megbékélésének forrása áradna az idei imahé-ten, hogy sokan békességre találjanak, hogy hidak épüljenek! Bárcsak Krisztus szeretete szorongatná az egyházat és egész népét, hogy megbékélt életet éljen, és lerombolja az egymástól elválasztó falakat!

A 2017-es ökumenikus imahét a keresztény egységért anyagának előkészítése

Az idei imahét anyagának elkészítését különböző keresztény közösségek képviselői vállalták Németországban. Ezt a nemzeti bizottságot a Németországi Keresztény Egyházak Tanácsának (ACK) munkabizottsága hozta létre, dr. Elisabeth Dieckmann vezetésével.

Külön köszönettel tartozunk az ACK vezetőinek, a Nemzeti Bizottság tagjainak, és mindazoknak, akik hozzájárultak a forrásanyag elkészüléséhez:

Dr. Eberhard Amon prelátus, Német Katolikus Püspöki Konferencia

Bernd Densky baptista lelkész, az ACK tanácsadója

Dr. Elisabeth Dieckmann, Római Katolikus Egyház, az ACK titkára

Leonie Grüning lelkész, Németországi Protestáns Egyház, EKD

Anette Gruschwitz lelkész, Metodista Egyház

Constantin Miron protoierei, Ortodox Püspöki Konferencia

Scott Morrison lelkész, Független Evangélikus Egyház

Ruth-Raab-Zerger, Mennonita Egyház

Dr. Dagmar Stoltmann-Lukas, püspöki ökumené-referens, Római Katolikus Egyház

Jan-Henry Wanink lelkész, Németországi Református Egyház

Allison Werner-Hoenen lelkész, Németországi Protestáns Egyház, EKD

Marc Witzenbacher, az EKD referense

Az itt található szöveg véglegesítésére egy nemzetközi bizottság gyűlésén került sor, amely bizottságot az EVT Hit és Egyházszervezet Bizottsága, valamint a Keresztény Egységet Elősegítő Pápai Tanács nevezett ki. Ennek a nemzetközi bizottságnak és a nemzeti bizottságnak tagjai 2015 szeptemberében találkoztak a wittenbergi Luther Hotelben. Köszönetet mondanak az ACK-nak a helyért, és a nagyon kedves vendég-

látásért. Külön is hálával tartoznak Bernd Densky lelkésznek, aki nagyban segítette munkájukat. A munkacsoportot Jürgen Dietrich kísérte Wittenbergbe és Eislebenbe, aki helyi evangélikus lelkész, és az ökumenikus megbízott a Szász-Anhalti Tartományi Egyházban. A látogatás Wittenberg megtekintésével kezdődött, ahol Luther Márton a családjával élt és dolgozott, miután elhagyta Erfurt kolostorát. A csoport elment a híres vártemplomba is, ahol a német reformátor valószínűleg kiszegelte 95 tételét. Meglátogatták Luther szülőhelyét és keresztelési templomát is Eislebenben. Ezek a látogatások hozzásegítettek a tagokat ahhoz, hogy még mélyebben megértsék Luther Márton németországi reformációjának célját és hatását.

A különböző keresztény közösségek képviselőivel való találkozás nagyon hasznos volt, hogy megismerjék Németország valási térképét, különösen Kelet-Németországét.

AZ IMAHÉT BIBLIAI ALAPVETÉSE

2Kor 5,14–20

Mert Krisztus szeretete szorongat minket, mivel azt tartjuk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt. Úgyhogy mi mostantól fogva senkit nem ismerünk test szerint: ha ismertük is Krisztust test szerint, most már őt sem így ismerjük. Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés ígését. Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel!

A Magyar Bibliatársulat Kiadása

Mert Krisztus szeretete ösztönöz minket, hiszen arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ha egy mindenkiért meghalt, akkor mindenki meghalt. És ő azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt. Ezután tehát nem ismerünk senkit emberi szempontból. Ha Krisztust azelőtt emberileg ismertük is, most már nem úgy ismerjük. Mindenki, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi megszűnt, valami új valósult meg. De ezt Isten viszi végbe, akit Krisztus kiengesztelt irántunk, és aki minket a kiengesztelődés szolgálatával megbízott. Isten ugyanis Krisztusban kiengesztelődött a világgal, nem tartja számon vétkeinket, sőt ránk bízta a kiengesztelődés ígését. Tehát Krisztus követségében járunk, maga az Isten int benneteket általunk. Krisztus nevében kérünk: engesztelődjete ki az Istennel!

Katolikus Biblia

ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELET

Bevezetés az istentisztelethez

Megbékélés – Krisztus szeretete szorongat minket
(2Kor 5,14–20)

Megemlékezés a reformáció 500 éves évfordulójáról

A németországi egyházak elhatározták, hogy ezt az évfordulót Krisztus-ünnepként fogják megünnepelni (Krisztus ökumenikus ünneplésével).

A reformáció a kegyelemből való megváltásra fókuszált, a Jézus Krisztusban való hit által. Örvendezünk Isten megváltó művén, Krisztus keresztyével a középpontban. Krisztus legyőzi a megosztottságot, és közelebb von bennünket egymáshoz. Az istentiszteleten nyíltan megvalljuk bűneinket, és bocsánatot kérünk a reformációt követő megosztottság bűneire. Az istentisztelet Krisztust és kiengesztelő, békéltető művét ünnepli, amely arra indítja a megosztottságtól szenvedő keresztyének szívét, hogy Krisztus követeként a kiengesztelődés munkálói legyenek.

Az istentisztelet tartalma

A téma „Megbékélés – Krisztus szeretete szorongat minket”, azt a visszavonhatatlan kiengesztelődést ünnepli, amelyet a Jézus Krisztusban való hit által nyertünk. Krisztus szeretete hajtóerővé válik, amely megosztottságunkon túl a megbékélés cselekedeteihez vezet.

Jézus nevében gyülekezünk össze, hogy zsoltárokkal és más énekekkel dicsőítsük Isten csodálatos tetteit. Megvalljuk a megosztottság bűneit, és bűnbocsánatért könyörgünk. Az ige hirdetése kiemeli Krisztus békéltető cselekedetét: Ő az az „egy, aki meghalt mindenkiért” (14. v). A hívők azzal válaszolnak erre a jó hírré, hogy elfogadják a békéltetés szolgálatára való hívást.

Szimbolikus cselekedetek az istentiszteleten

A fal

1989-ben következett be a berlini fal leomlása, amit az Imádság a Békéért Mozgalom készített elő a Német Demokratikus Köztársaságban (Kelet-Németország). Az emberek gyertyákat helyeztek az ablakokba, a házak bejáratához, és a szabadságért imádkoztak. Horst Sindermann, aki az NDK vezetésének tagja [a parlament elnöke] volt 1989-ig, megjegyezte: „Mindent megterveztünk. Mindenre fel voltunk készülve, csak épp a gyertyákra és az imádságokra nem.” Ez az, amiért a keresztények megosztottságát és az oly nagyon vágyott megbékélést egy fal felépítése és lerombolása fogja jelképezni. Ez a cselekedet a reménység szimbóluma is lehet minden olyan helyzetben, amikor leküzdhetetlennek látszik a megosztottság. Így a szimbolikus fal felépítése bűneink megvallásakor, a fal látható jelenléte az igehirdetés alatt, végül a lebontása és építőelemeiből egy kereszt formázása, a remény jeleként bátorságot ad ahhoz, hogy rettenetes megosztottságainkat megnevezzük, és Isten segítségével legyőzzük őket.

Útmutatás/forrásanyag: A fal megépítése és lebontása

Megosztottság bűneink miatt: rövid bevezetés után a gyülekezet néhány tagja felépíti az elkülönülés falát, amely megvallott bűneinket és a megosztottságot jelképezi. A fal az istentisztelet folyamán állva marad, egészen addig, amíg *A hit válasza* – éljünk megbékélten című rész következik. Ezen a ponton az építőelemeket kivesszük a falból, és egy keresztet formázunk belőlük.

Attól függően, hogy mekkora az istentiszteleti hely, a következő anyagokra lesz szükség ehhez a szimbolikus cselekményhez: 12 db egyforma méretű doboz (például: cipősdoboz), amelyeket csomagoljunk be valamilyen papírral, így készülnek az építőkövek. Minden doboz elejére/oldalára egy kulcsfoga-

lom kerül (szeretet hiánya, gyűlölet és megvetés, hamis vádaskodás, hátrányos megkülönböztetés, üldözés, szétszakadt úrvacsorai közösség, türelmetlenség, vallásháborúk, megosztottság, hatalommal való visszaélés, elzárkózás és gög.). Miután megneveztük ezeket a bűnöket, a köveket előre hozzák, hogy falat építsenek belőlük. Egy percnyi csend után az, aki előrehozta a követ, bocsánatért könyörög, mire a gyülekezet így felel: „Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.”

Az igeolvasás és a prédikáció után következik a békéltető imádság. Miközben lebontják a falat, és a kövekből keresztet építenek, a megbékélésről vagy a kereszt dicsőségéről szóló éneket énekelünk.

Ha kisebb csoportokban ünnepeljük az istentiszteletet, egy másik liturgikus cselekmény lehet, – akár a falépítés mellett, akár helyette – a személyes bizonyágtételek sora. Az első részben ezekkel a bizonyágtételekkel olyan helyzeteket nevezzenek meg, amelyek fájdalmat okoztak másoknak. A második részben, figyelembe véve a hit válaszát, a megbékélésről, kiengesztelődésről, és a gyógyítás cselekedeteiről hangozzanak el történetek.

Gyertyák

A hitvallást követően négy közbejáró imádság hangzik el. Minden kérés elhangzása után három ember meggyújtja gyertyáját a központi fényforrásból (pl. a húsvéti gyertyáról), és állva marad a keresztnél addig, amíg a „Krisztus küldő szava” rész nem jön. A kiküldés elhangzása után 12 ember szétosztja a lángot a gyülekezet tagjainak, amíg mindenki kezében nem világít egy-egy gyertya. Az istentisztelet áldással és elbocsátással zárul.

Az istentisztelet rendje

*Megbékélés – Krisztus szeretete szorongat minket
(2Kor 5,14–20)*

L: lelkész

Gy: gyülekezet

F: felolvasó

I. Jézus nevében gyülekezünk

Gyülekező ének (a helyi szokásnak megfelelően választható)
Bevonulás a Bibliával

Bevezetés

L: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében

Gy: Ámen

L: Kegyelem néktek és békeség Istentől, aki Krisztus által megbékéltetett minket önmagával (2 Kor 5,18). Ő legyen veletek!

Gy: És a te lelkeddel

Bevezető szavak

L: Kedves testvéreim az Úr Jézus Krisztusban, ebben az évben nagyon sok keresztény és számos egyház emlékezik meg a reformáció évfordulójáról. Pál apostol arra emlékeztet bennünket, hogy Isten megbékéltetett minket önmagával Jézus Krisztus által. Krisztus szeretete arra indít minket, hogy a megbékélés, a kiengesztelődés követői legyünk. Dicsérjük és magasztaljuk együtt Istent a Szentlélekkel egységben!

A 98. zsoltárt, vagy más dicsérő éneket énekelünk.

II. Megosztottság bűneink miatt (bűnvallás)

Felhívás bűnvallásra

L: A történelem folyamán sok megújulási mozgalomról tudunk az egyházban, amelyekre mindig szüksége van az igaz megtérésre a főhöz, Jézus Krisztushoz. Ezek a mozgalmak időnként akaratlanul is megosztottsághoz vezettek. Ez a tény ellentétes azzal, amit Jézus kér az Atyától Jn 17,23 szerint, „hogy teljesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te

küldtél el engem, és úgy szereted őket, ahogyan engem szerettél”. Valljuk meg bűneinket és könyörögjünk bocsánatért, és azon sebek gyógyulásáért, amelyek megosztottságunkból fakadtak. Amikor megnevezzük ezeket a bűnöket, magunk előtt látjuk, ahogyan falként elválasztanak minket egymástól.

Csend

L: Imádkozzunk! Mennyei Atyánk, Jézus nevében jövünk hozzád. Megújulást ajándékozol Szentlelked által, de mi még mindig falakat építünk, amelyek elválasztanak minket egymástól, falakat, amelyek megakadályozzák a közösséget és az egységet. Most eléd hozzuk azokat a köveket, amelyekből falat építünk, és bocsánatért, gyógyulásért könyörgünk hozzád.

Gy: Ámen.

(Amint megnevezzük az egyes bűnöket, az annak megfelelő követ valaki előrehozza, és épül a fal. Néhány pillanatnyi csend után a követ hordozó (F), elmondja a bocsánatért és gyógyulásért szóló könyörgését, amelyre a gyülekezet így válaszol: "Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek")

L: Az elválasztó falban a „szeretet hiánya” az egyik kő. *(Azt a dobozt, amelyen ez a felirat áll, beépítjük a falba.)*

F1: Irgalmas Isten, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk azokért az alkalmakért, amikor híjával voltunk a szeretetnek. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A minket elválasztó falban egy kő a „gyűlölet és megvetés” köve. *(Az ilyen feliratú követ beépítjük a falba.)*

F2: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete arra indít minket, hogy bocsánatot kérjünk a másik ember iránt érzett gyűlöletért és megvetésért. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A fal egyik köve a "hamis vádaskodás".

A hamis vádaskodás feliratú követ beépítjük a falba.)

F3: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk, amiért elárultuk és hamisan vádoltuk egymást. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A minket elválasztó fal egyik építőköve a „hátrányos megkülönböztetés”. *(A hátrányos megkülönböztetés feliratú követ beépítjük a falban.)*

F4: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk az egymással szembeni előítélet és hátrányos megkülönböztetés minden formájáért. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Ének: Urunk, bocsáss meg nekünk! *(A helyi közösségek választanak ideillő éneket.)*

L: A fal egyik eleme az „üldözés”. *(Az üldözés feliratú követ beépítjük a falba.)*

F5: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete arra indít minket, hogy bocsánatot kérjünk, amiért üldözzük és kínozzuk egymást. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A minket elválasztó fal egyik eleme a „szétszakadt úrvacsorai közösség” *(A szétszakadt úrvacsorai közösség feliratú követ beépítjük a falba.)*

F6: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk, az állandósult szétszakadt úrvacsorai közösségért egyházaink között. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A fal következő eleme a „türelmetlenség”.

(A türelmetlenség feliratú követ beépítjük a falba.)

F7: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete arra indít minket, hogy bocsánatot kérjünk, amiért a múltban elüldöztük testvéreinket közös hazánkból, és bocsánatodért könyörgünk a mai vallási türelmetlenség miatt is. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A fal egyik eleme a „vallásháborúk”.

(A vallásháborúk feliratú követ beépítjük a falba.)

F8: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk minden háborúért, amelyet a Te nevedben vívtunk egymás ellen. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

ÉNEK: Urunk, bocsáss meg nekünk!

L: A fal egyik építőköve a „megosztottság”.

(A megosztottság feliratú követ beépítjük a falba.)

F9: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete arra indít minket, hogy bocsánatot kérjünk, amiért keresztény életünket egymástól elválasztva éljük, és eltértünk közös hívásunktól, amely a teremtett világ gyógyítására szól. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: Az elválasztó fal egyik eleme a „hatalommal való visszaélés”. *(A hatalommal való visszaélés feliratú követ beépítjük a falba.)*

F10: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk, amiért visszaéltünk a hatalommal. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

L: A fal egyik eleme az „elzárkózás”.

(Az elzárkózás feliratú követ beépítjük a falba.)

F11: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete arra indít minket, hogy bocsánatot kérjünk azokért az alkalmakért, amikor elzárkóztunk keresztény testvéreinktől, és azoktól a közösségektől, amelyekben élünk. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!

L: A fal egyik eleme a „gőg”.

(A „gőg” feliratú követ beépítjük a falba.)

F12: Irgalmas Istenünk, Krisztus szeretete szorongat minket, hogy bocsánatot kérjünk gőgösségünkért. Alázatos szívvel kérünk:

Gy: Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

ÉNEK: Urunk bocsáss meg nekünk!

L: Imádkozzunk! Urunk, Istenünk, tekints erre a falra, amelyet most építettünk, és amely elválaszt bennünket egymástól. Bocsásd meg bűneinket! Gyógyíts meg minket! Segíts, hogy minden elválasztó falat legyőzzünk, és tégy minket eggyé Tebenned!

Gy: Ámen

ZSOLTÁR / ÉNEK / Meditatív zene

III. Béküljete meg Istennel! Hallgassátok meg Isten igéjét!

Első olvasmány: Ezékiel 36,25–27

Válasz-zsoltár: Zsolt 18,25–32 (énekelve)

Válasz: Szeretlek, Uram, erősségem.

A hűséghez hűség vagy

a feddhetetlen emberhez feddhetetlen

a tisztához tiszta vagy, de a hamisnak ellenállsz.

A nyomorult népet megsegíted,

de a kevély tekintetűeket megalázod.

Válasz: Szeretlek, Uram, erősségem.

Mert te gyújtasz nekem mécsest, Uram,

fénysugarat ad nekem Istenem a sötétségben.

Veled a rablóknak is nekirontok,
ha Isten segít, a falon is átugrom.
Az Isten útja tökéletes
az Úr beszéde színigaz.
Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek.
Van-e Isten az Úron kívül?
van-e kőszikla Istenünkön kívül?
Isten ruház fel engem erővel,
ő teszi tökéletessé utamat.

Válasz: Szeretlek, Uram, erősségem.

Második olvasmány: 2Kor 5,14–20

Halleluja-ének

Evangéliumi olvasmány: Lukács 15,11–24

Halleluja-ének

Igehirdetés

IV. A hit válasza - éljünk megbékélten

(Mialatt lebontják a falat, és a kövekből keresztet építenek, a gyülekezet egy, a megbékélésről vagy a kereszt dicsőségéről szóló éneket énekel.)

L: Imádkozzunk! Irgalmas Mennyei Atyánk, hallottuk igédet, hogy megbékéltetted minket önmagaddal Jézus Krisztus, a te Fiad, a mi Urunk által.

Szentlelked erejével formáld át kőszívünket! Segíts, hogy a megbékélés követői legyünk, gyógyítsuk egyházaink megosztottságának sebeit, és így egyre inkább békességed eszközeiként szolgáljunk a világban.

Gy: Ámen

A béke jele

L: Az Úr békessége legyen Veletek mindenkor.

Köszöntsük egymást a béke jelével.

ÉNEK

(Gyűjtés, felajánlás)

V. A hit válasza – a megbékélés hirdetése

HITVALLÁS

Közbenjáró imádságok

(Minden egyes kérés után három ember meggyújtja gyertyáját a központi fényforrásból, pl. a húsvéti gyertyáról, és a kereszt körül állva marad, amíg el nem érkezik a „Krisztus küldő szava” című rész.

F1: Mindenható Isten, elküldted Fiadat, Jézus Krisztust, hogy megbékéltessed a világot önmagaddal. Dicsérünk téged mindazokért, akiket Szentlelked erejével elküldtél, hogy hirdessék az evangéliumot minden népnek. Köszönjük neked, hogy a föld minden pontján élnek szeretetközösségek, akik együtt imádkoznak és dolgoznak. Köszönjük, hogy mindenfelé vannak szolgálóid, akik a te nevedet hívják segítségül. Lelked ébresszen éhséget és szomjúságot a benned való egység iránt minden közösségben. Könyörögjünk az Úrhoz:

Válasz szóval vagy énekkel:

Gy: Urunk, hallgasd meg könyörgésünket!

(Hagyjunk elég időt a segítőknek, hogy meggyújthassák gyertyáikat a húsvéti gyertyáról.)

F2: Irgalmas Istenünk, imádkozunk egyházainkért. Töltsd be őket igazsággal és békességgel. Tisztíts meg a hitet ott, ahol elveszítette igazi értékét. Vezesd jó útra azokat, akik eltévelyedtek. Újítsd meg azokat, akik kudarcot vallottak az evangélium hirdetésében. Erősítsd meg azokat, akik helyesen tanúskodnak. Elégítsd meg azokat, akik segítséget szenvednek. Egyesítsd azokat, akik megosztottságban élnek. Könyörögjünk az Úrhoz:

Gy: Urunk, hallgass meg minket!

(Hagyjunk elég időt a segítőknek, hogy meggyújthassák gyertyáikat a húsvéti gyertyáról.)

F3: Teremtő Istenünk, Te a saját képmásodra alkottál bennün-

ket, és megváltottál minket Fiad, Jézus Krisztus által. Szánd meg az emberiség egész családját, vedd el a gőgöt és a gyűlöletet, amely megfertőzte szívünket! Rombold le a minket elválasztó falakat, egyesíts bennünket a szeretet kötelékével! Gyengeségünkön keresztül is munkáld szándékod beteljesülését a földön, hogy minden ember és nemzet egységben szolgálhasson téged a mennyei trónus körül. Könyörögjünk az Úrhoz!

Gy: Urunk, hallgass meg minket!

(Hagyjunk elég időt a segítőknak, hogy meggyújthassák gyertyáikat a húsvéti gyertyáról.)

F4: Szentlélek Isten, élet adója, arra teremtettél, hogy egészek legyünk tebenned, és hogy megosszuk ezt az életet testvéreinkkel e földön. Ébressz együttérzést mindannyiunk szívében, és növeld bennünk a te szeretetedet! Adj erőt és bátorságot, hogy az igazságosságért dolgozzunk a magunk helyén, hogy békét teremtsünk családjainkon belül, hogy vigasztaljuk a betegeket és a haldoklókat, és hogy megosszuk mindazt, amink van, azokkal, akik segítséget szenvednek. Minden emberi szív megújulásáért könyörögjünk az Úrhoz!

Gy: Urunk, hallgass meg minket!

(Hagyjunk elég időt a segítőknak, hogy meggyújthassák gyertyáikat a húsvéti gyertyáról.)

Miatyánk

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved,
jöjjön el a te országod,
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is;
mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az
ellenünk vétkezőknek.

És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól,
mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.
Ámen

VI. Krisztus követői – a kiengesztelődés munkálói

Krisztus küldő szava

(A tizenkét ember továbbadja a gyertyalángot a gyülekezet tagjainak, amíg mindenki kezében ég a mécses.)

L: Az égő gyertya mélyen emberi jelkép: megvilágítja a sötétséget, meleget, biztonságot és közösséget teremt. Krisztust jelképezi, aki a világ világossága. Krisztus követeként továbbvisszük a világba ezt a lángot, a sötétségbe, ahol harcok, szétválás, és megosztottság akadályozzák közös tanúságtételünket. Krisztus világossága hozza el a megbékélést gondolatainkba, szavainkba és cselekedeteinkbe!

Fogadjátok el Krisztus világosságát, és vigyétek a világ sötét zugaiába! Legyetek a megbékélés munkálói! Legyetek Krisztus követői!

Áldás és küldés

L: Hozzád kiáltunk, kegyelmes Istenünk!

Hadd tapasztalja meg segítségedet mindenki, aki a megbékélés útját keresi,

hogy hirdethessék szereteted hatalmas cselekedeteit!

Jézus Krisztus, a te Fiad nevében kérünk.

Gy: Ámen

L: A Mindenható Isten áldása, aki Atya, Fiú, Szentlélek – legyen és maradjon veletek mindörökké.

Gy: Ámen

L: Menjetek békével!

Gy: Istennek legyen hála!

Ének *(pl. Kelj fel, kelj fel fényes nap, Evangélikus énekeskönyv 265 – vagy a helyi közösség választása szerint)*

BIBLIAI GONDOLATOK ÉS IMÁDSÁGOK AZ IMAHÉT NAPJAIRA

1. nap: „... egy meghalt mindenkiért...” (2Kor 5,14)

Ézs/Izajás 53,4–12:	Jóvátételül áldozta fel magát.
Zsolt 118,1.14–29:	Az Úr nem adott át a halálnak.
1Jn 2,1–2:	Krisztus meghalt értünk.
Jn 15,13–17:	Életét adja barátaiért

Magyarázat

Egy meghalt mindenkiért: erre a gyökeresen új felismerésre jutott Pál apostol, amikor megtért Krisztushoz. Jézus nem csupán a saját népéért halt meg, nem csak azokért, akik az ő tanításával rokonszenveztek. Jézus mindenkiért meghalt. Mindazokért, akik a múltban éltek, vagy most a jelenben, de egyaránt azokért is, akik a jövőben fognak élni. Az evangéliumhoz hűen a századok során sok keresztény mondott le életéről barátai javára. Így például Maximilian Kolbe ferences szerzetes, akit Auschwitzban koncentrációs táborba zártak, majd 1941-ben életét áldozta azért, hogy egyik rabtársa életben maradhasson.

„Mert Jézus meghalt mindenkiért, mindenki meghalt vele” (2Kor 5,14). A meghalt Krisztussal a mi életünk régi útja a múlté lesz, és a létezés új formájába lépünk: a bővelkedő életbe. Abba az életbe, amelyben megtapasztaljuk az isteni gondviselést, a hitet, a megbocsátást –, abba az életbe, amely a halál után is folytatódik. Ez pedig az Istenben való élet.

Amikor Pál apostol Krisztus szeretetét felismerte, ez arra indította, hogy prédikálja a megbékélés örömhírét. A keresztény egyházak osztoznak abban a megbízatásban, hogy továbbadják ennek az örömhírnek az üzenetét. Fel kell tennünk magunknak azt a kérdést, hogy felekezeti megosztottságunkban miként tudjuk hirdetni a megbékélés evangéliumát.

Kérdések

1. Mit jelent az, hogy Jézus mindenkiért meghalt?
2. Dietrich Bonhoeffer német teológus azt írta: „Testvére vagyok a másik embernek azért, mert Jézus ezt tette értem; a másik ember azért lett a testvérem, mert Jézus érte is ezt tette.” Milyen hatással van ez arra, ahogyan másokat látok?
3. Milyen következményei vannak ennek az ökumenikus és vallásközi párbeszédre vonatkozóan?

Imádság

Mennyei Atyánk! Jézusban azt adtad nekünk, aki meghalt értünk. Ő a mi életünket élte és a mi emberi halálunkat halta. Elfogadtad áldozatát, és új életre támasztottad fel magad mellé. Nekünk is megadtad, hogy mi, akik meghaltunk Jézussal, egyek legyünk a Szentlélek által, és a Te isteni jelenléted bőségében éljünk most és mindenkor. Ámen.

2. nap: „... többé ne önmaguknak éljenek...” (2Kor 5,15)

- Mik 6,6–8: „Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr!”
- Zsolt 25,1–5: „Utaidat, Uram, ismertesd meg velem.”
- 1Jn 4,19–21: „Mi azért szeretünk, mert Ő előbb szeretett minket.”
- Mt 16,24–26: „Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti azt, aki pedig elveszti az életét értem, megtalálja azt.”

Magyarázat

Jézus Krisztus halála és feltámadása révén megszabadultunk attól, hogy kizárólag a saját értelmünk és erőnk által cselekedjünk. Ehelyett Krisztus életadó erejével élünk, aki élt, meghalt és feltámadt értünk. Amikor életünket elveszítjük érte, éppen akkor nyerjük el.

A próféták folyamatosan szembenéztek azzal a kérdéssel, hogy miként éljenek helyesen Isten előtt. Míkeás próféta nagyon világos választ talált erre: „Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben.” A 25. zsoltár szerzője tudta, hogy ezt magunktól nem tudjuk megcselekedni, ezért Istenhez kiáltott útmutatásért (Zsolt 25,4).

Az elmúlt években Németországban fontos téma lett a társadalmi elszigetelődés és a növekvő elmagányosodás, ahogyan ez sok ország társadalmában jelentkezik. A keresztények küldetése az, hogy olyan új közösségi életet építsenek, amelyben meg tudják osztani erőforrásaikat másokkal, így a különböző nemzedékek is tudják egymást támogatni. Az evangéliumi hívás, hogy ne önmagunknak, hanem Krisztusnak éljünk, arra is vonatkozik, hogy másokat is elérjünk, ledöntsük az elzárkózás korlátait.

Kérdések

1. Mivel kísért a kultúránk, hogy csak önmagunknak, ne pedig másoknak is éljünk?
2. Miként tudunk másokért élni hétköznapijainkban?
3. Milyen következményekkel jár az ökumené szempontjából az a hívás, hogy többé ne önmagunknak éljünk?

Imádság

Mennyei Atyánk! Jézus Krisztusban felszabadítottál minket arra az életre, amely túlmutat önmagunkon. Kérünk, vezess minket Lelked által. Segíts, hogy testvérekként éljük életünket Krisztusban, aki élt, szenvedett, meghalt és feltámadt értünk, aki él és uralkodik örökkön-örökké. Ámen.

3. nap: „Úgyhogy mi mostantól senkit sem ismerünk test szerint” (2Kor 5,16)

1Sám 16,1.6–7: Az Úr nem a külső megjelenésre tekint, hanem arra, ami a szívben van.

Zsolt 19,7–13: Az Úr parancsolata világos, ragyogóvá teszi a szemet.

ApCsel 9,1–19: Saul a Pál nevet kapta.

Mt 5,1–12: A boldogmondások.

Magyarázat

*A Krisztussal történő találkozás szinte a feje tetejére állítja életünket. Pál is megtapasztalta ezt a damaszkuszi úton. Ez volt az első alkalom, amikor Jézust a maga valójában látta meg: a világ Megváltójaként. A Jézusról alkotott addigi felfogása teljesen megváltozott. Féltre kellett tennie emberi, evi-
lági ítélkezésmódját.*

A Krisztussal való találkozás életszemléletünket is megváltoztatja. Ennek ellenére gyakran előfordul, hogy a múltban maradunk, és emberi normák alapján ítélünk. Olyan dolgokat igénylünk, vagy olyasmiket teszünk „az Úr nevében”, amelyek valójában a saját érdekeinket szolgálják. Ha Németország történelmét nézzük, de sok más országban is a vezetők és az egyházak visszaéltek hatalmukkal és befolyásukkal azért, hogy igazságtalan politikai célokat kövessenek.

A Krisztussal való találkozás következtében létrejövő átalakulás egy példáját adta 1741-ben a Herrnhuti Testvérgyülekezet. Arra a felszólításra, hogy ne emberi módon ítéljenek, azt válaszolták, hogy „alávetik magukat Krisztus uralmának”. Ha ma alávetjük magunkat Krisztus uralmának, arra kapunk elhívást, hogy úgy tekintsünk másokra, ahogyan Isten, bizalmatlanság és előítéletek nélkül.

Kérdések

1. Merre van az én életem damaszkuszi útja?

2. Mi változik, ha úgy tekintünk más felekezetű keresztény vagy más vallású emberekre, ahogyan Isten?

Imádság

Szentháromság Isten! Te vagy a kezdete és célja minden élőknek. Bocsáss meg nekünk, amikor csak magunkra gondolunk, és a saját ítélkezésünk elvakít bennünket. Nyisd meg szívünket és szemünket. Taníts minket, hogy szeretetteljesek, elfogadók és irgalmasak legyünk, így növekedhessünk abban az egységben, amely a Te ajándékod. Tiéd legyen a tisztelet és a dicsőség most és mindenkor. Ámen.

4. nap: „... a régi elmúlt...” (2Kor 5,17)

1Móz/Ter 19,15–26: Ne nézz hátra!

Zsolt 77,5–15: Isten mindig kegyelmes.

Fil 3,7–14: „... ami mögöttem van azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé...”

Lk 9,57–62: „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátra tekint...”

Magyarázat

Gyakran a múltban élünk. Hasznos lehet a visszatekintés, és gyakran szükség is van rá, mert így könnyebben gyógyulhatnak az emlékek. Ugyanakkor ez meg is béníthat, és megakadályozhat minket abban, hogy a jelenben éljünk. Pál apostol üzenete felszabadítóan hat ránk: „a régi elmúlt”.

A Biblia arra bátorít bennünket, hogy őrizzük a múltat emlékezetünkben, merítsünk erőt emlékeinkből, és elevenítsük fel mindazt a jót, amit Isten tett. Bár a bibliai üzenet azt is sugallja, hogy engedjük el a régit, és még akkor is engedjük el, ha jó volt. Mindezt azért tegyük, hogy követni tudjuk Krisztust, és új életet éljünk Őbenne.

Ebben az esztendőben sok keresztény emlékezik Luther Márton a többi reformátor munkásságára. A reformáció

ugyanis jelentős változásokat hozott a nyugati egyház életében. Sok keresztény tett hősiest tanúságot, és sokan megújultak a keresztény életben. A Szentírás azonban arra is figyelmeztet, hogy ne csupán a múltban történetekre szorítkozzunk, hanem hagyjuk munkálkodni a Szentlelket, hogy új jövőt tárjon elénk. Olyan jövőt, amelyben legyőzhető a megosztottság, amikor Isten népe teljes egészé lehet.

Kérdések

1. Mit tanulhatunk megosztottságunk és kölcsönös bizalmatlanságunk történetének közös olvasásával?
2. Minek kell változnia egyházamban ahhoz, hogy a megosztottságon felülemelkedjünk, és az egységet erősítsük?

Imádság

Úr Jézus Krisztus! Te tegnap, ma és mindörökké ugyanaz vagy. Gyógyítsd be a múlt sebeit. Áldd meg a zarándoklatunkat, segíts minket ezen az úton, hogy egyek legyünk. Vezess a Te jövődbe amikor az Atyával és a Szentlélekkel minden lesz mindenben, örökkön örökké. Ámen.

5. nap: „... új jött létre.” (2Kor 5,17)

Ez 36,25–27: „Új szívet adok nektek...”

Zsolt 126: Megtelve örömmel

Kol 3,9-17 Krisztusban megújulva

Jn. 3,1–8: Lélektől születetten

Magyarázat

Pál találkozott Krisztussal, a feltámadott Úrral, ezáltal megújult – csakúgy, mint mindenki, aki Krisztusban hisz. Ez az új teremtés pusztán szemmel nem látható, hanem a hit valósága. Isten bennünk él a Szentlélek ereje által, és megadja nekünk azt a lehetőséget, hogy a Szentháromságban életében részesüljünk.

Az új teremtésnek ezzel a megnyilatkozása győzelem a bűnbeesés felett, általa új, megváltott kapcsolatba kerülünk Istennel. Igazán csodálatos dolgokat hallunk magunkról, amint Pál mondja: „Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az...”; Jézus a feltámadással legyőzte a halált, ezért senki és semmi nem ragadhat ki minket Isten kezéből; egyek vagyunk Krisztusban és Ő bennünk él; Krisztusban „Istenünk papjává és országa népévé” lettünk (Jel 5,10). Hálaát adunk Krisztusnak, hogy legyőzte a halált, és az új teremtés ígéretét hirdetjük.

Ez az új élet akkor válik láthatóvá, amikor engedjük, hogy az alábbi tulajdonságok formálják életünket: „könyörület, kedvesség, alázatosság, türelem”. Ezeknek ökumenikus kapcsolatainkban is láthatóvá kell válniuk. Sok egyház közös meggyőződése az, hogy minél inkább Krisztusban vagyunk, annál közelebb kerülünk egymáshoz. Különösen a reformáció 500. évfordulója emlékeztet bennünket történelmünk sikereire és tragédiáira. Krisztus szeretete arra készítet minket, hogy megújult étellel, fáradhatatlanul keressük az egységet és a megbékélést.

Kérdések

1. Mi jelzi életemben, hogy új teremtés lettem Krisztusban?
2. Milyen lépések szükségesek ahhoz, hogy új életem legyen Krisztusban?
3. Mi az új élet jelentősége az ökumené szempontjából?

Imádság

Szentháromság Istenünk! Úgy nyilatkoztattad ki magad nekünk, hogy Te vagy a Teremtő Atya, a Megváltó Fiú és az életadó Szentlélek, mégis egy Istenünk vagy. Átszakítod emberi korlátainkat, és megújítod életünket. Adj nekünk új szívet, hogy legyőzzük mindazt, ami veszélyezteti a Benned való egységünket. Jézus Krisztus nevében, a Szentlélek ereje által imádkozunk. Ámen.

6. nap: „Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által...” (2Kor 5,18)

- 1Móz/Ter 17,1–8: Isten szövetségre lépett Ábrahámmal.
Zsolt 98: Az egész világ látta Isten győzelmét.
Róm 5,6–11: Megbékéltettünk Istennel Fiának halála által.
Lk 2,8–14: Az örömhír hirdetése

Magyarázat

A megbékélésnek két oldala van, egyszerre lenyűgöz és megfélemlít. Felhívja a figyelmünket arra, hogy vágyjunk egyrészt az önmagunkkal, másrészt az egymással való megbékélésre, de a különböző felekezeti hagyományok közötti megbékélésre is. Ennek az árnyoldalát is látjuk, ami megrémít. A megbékélés ugyanis azt jelenti, hogy felhagyunk vágyainkkal és önös érdekeinkkel. Krisztusban Isten kegyelmeesen megbékéltet minket önmagával, még akkor is, ha elfordultunk tőle. Isten tette azonban még ezen is túlmutat, mert nem csak az egész emberiséggel békél meg, hanem az egész teremtett világgal.

Az Ószövetségben Isten hűséges és kegyelmes volt Izrael népehez, amellyel szövetséget kötött. Ez a szövetség arra emlékeztet minket, hogy: „... megbánhatatlanok az Isten ajándékai és az ő elhívása” (Róm 11,29). Jézus, aki vére által állította fel az új szövetséget, Izrael fia volt. A történelem során gyakran előfordult, hogy az egyházak elfelejtették ezt tiszteletben tartani. Különösen sajátos feladatai vannak a német egyházaknak a holokauszt után, hogy felvegyék a harcot az antiszemitizmussal. Minden egyháznak az a hivatása, hogy közösségein belül megbékélést hirdessen, és ellenálljon a diszkrimináció minden formájának, mivel mindannyian Isten szövetségének részesei vagyunk.

Kérdések

1. Keresztény egyházként/gyülekezetként/közösségként hogyan értsük azt, hogy Isten szövetségének részesei vagyunk?
2. A diszkrimináció mely jelenségeit kell ma feltárniuk a keresztény egyházaknak a társadalom számára?

Imádság

Kegyelmes Istenünk! Szeretetből szövetséget kötöttél népeddel. Erősítsd meg bennünk ezt a szövetséget, hogy ellenálljunk a megkülönböztetés minden formájának. Szövetséged, mint drága ajándékod töltsön meg bennünket örömmel, és indítson növekvő egységre. Feltámadott Urunkért, az élő Jézus Krisztusért kérünk, aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik most és mindenkor. Ámen.

7. nap: A megbékélés szolgálata (2Kor 5,18-19)

1Móz/Ter 50,15–21: József megbékél testvéreivel.

- Zsolt 72: Isten országa igazságosságot és békét hoz.
- 1Jn 3,16b–21: Isten szeretete arra készlet bennünket, hogy szeressük egymást.
- Jn 17,20–26: Jézus egyházának egységéért imádkozik.

Magyarázat

Keresztény hitünk kulcsa az Isten és emberek közötti megbékélés. Pál apostol teljesen meg volt győződve arról, hogy Krisztus szeretete arra készlet minket, hogy Isten megbékélése jelen legyen életünk minden területén. Ma minden arra indít, hogy megvizsgáljuk lelkiismeretünket megosztottságunkkal kapcsolatban. József történetére gondolva, azt láthatjuk, hogy Isten mindig megadja a megromlott kapcsolatokat meggyógyításához szükséges kegyelmet.

A nagy reformátorok, mint Luther Márton, Ulrich Zwingli és Kálvin János, csakúgy, mint mások, akik katolikusok marad-

tak, mint Loyolai Szent Ignác, Szalézi Szent Ferenc és Borromeo Szent Károly a nyugati egyház megújítására törekedtek. Azt azonban, ami Isten kegyelmének története kellett volna, hogy legyen, elrontotta az emberi bűn, és így Isten népe szétszakadozottságának történetévé lett. A bűn és a háborúskodás által csak még jobban elmélyült a kölcsönös gyűlölködés és bizalmatlanság.

A megbékélés szolgálata azt jelenti, hogy a kereszténység felülkerekedik megosztottságán. Manapság sok keresztény egyház munkálkodik együtt kölcsönös bizalommal és tisztelettel. Az ökumenikus megbékélés egyik pozitív példája az a párbeszéd, amely a Lutheránus Világszövetség és a Mennonita Világkonferencia között jött létre. A kialakult párbeszéd eredményeként egy dokumentumot is kiadtak: „Gyógyító Emlékek: Megbékélés Krisztusban” címmel. A két szervezet együtt tartott bűnbánati istentiszteletet 2010-ben, amelyet több hasonló istentisztelet követett Németországban és több más országban is.

Kérdések

1. Hol látjuk szükségét napjainkban a megbékélés szolgáltatának?
2. Milyen válaszaink vannak megoldásképpen?

Imádság

Istenünk, minden jó Istene! Hálát adunk neked, hogy megbékéltettél minket és az egész világot önmagaddal Krisztusban. Tégy minket, gyülekezeteinket és egyházainkat alkalmassá békéltetés szolgálatára. Gyógyítsd meg szívünket. Segíts, hogy békédet terjesszük. „Ahol gyűlölet van, ott legyen szeretet; ahol sérelem, ott legyen bocsánat; ahol kétség honol, ott legyen hit; ahol sötétség van, ott legyen fény; ahol szomorúság terhel, ott legyen öröm.” Jézus Krisztus nevében imádkozunk a Szentlélek ereje által. Ámen.

8. nap: „... béküljétek meg Istennel.” (2Kor 5,20)

Mik 4,1–5: Az utolsó napokban az igazság fog uralkodni.

Zsolt 87: Dicső dolgokat beszélnek Istenről.

Jel 21,1–5a: Isten új eget és földet teremt.

Jn 20,11:18: A feltámadott Krisztussal való találkozás személyes küldetéssel jár.

Magyarázat

Mi van akkor, ha...? Mi van akkor, ha a bibliai próféciák egymás után valóra válnak? Mi lenne, ha megszűnnének a háborúk, és nem fegyverekre költenénk a pénzt, hanem az élet fenntartására? Mi lenne, ha Isten igazságossága és békéje uralkodna? Olyan béke jönne létre, amely több mint a háború hiánya. Mi lenne, ha az egész emberiség együtt ünnepelne és senki sem maradna ki belőle? Mi lenne, ha nem lenne gyász, könny és halál? Ez lenne a megbékélés csúcspontja, amelyet Isten Jézus Krisztusban hozott el. Ez maga lenne a mennyország!

Naponta énekelnénk zsoltárokat, dicsérő énekeket és himnuszokat. Istent dicsőítve, mert a teremtés elérkezett végső céljához. Ez lesz az a nap, amikor „Isten lesz minden mindenben”, amikor majd a keresztény reménységről, Isten uralmának teljességre jutásáról beszélnek, és a szenvedés öröme válik. Azon a napon az egyház mint Krisztus teste a maga szépségében és kegyelmében mutatkozik meg. Akárhol is gyűlünk össze, a Szentlélek által együtt énekelünk Isten beteljesedett ígérteréről, megnyílik a menny, és az örökkévalóság dallamára táncolunk.

A menny jelenlétét már most megtapasztalhatjuk azzal, hogy együtt ünnepelünk. Indítást érezhetünk arra, hogy egyházi hagyományainkból képeket, költeményeket és énekeket osszunk meg. Ezek mind alkalmat teremthetnek arra, hogy megtapasztaljuk közös hitünket és Isten országába vetett reménységünket.

Kérdések

1. Hogyan képzeled el a mennyországot?
2. Felekezetedből mely énekek, történetek, költemények, és képek töltenek el olyan érzéssel, hogy Isten örökkévalóságának részese vagy?

Imádság

Szentháromság Isten, Atya, Fiú, Szentlélek, hálát adunk neked ezért az imahétért. Köszönjük, hogy együtt lehettünk. Köszönjük, hogy keresztény emberekként együtt énekelhettünk, imádkozhattunk, és ígét hallgathattunk, hogy különféle képpen mindannyian érezhettük jelenlétedet. Add, hogy mindig együtt hirdethessük szent nevedet, és így növekedhessünk az egységben és a megbékélésben. Ámen.

Vagy

Lant, kürt, hárfá zeng a mennyben, Az égi karban, angyalnyelven Zeng már feléd a glória. Minden gyöngykapu kitarva, A trónnál angyalok közt állva, Áld énekünk, isten Fia! Nem fénylett még a szem, nem lángolt a szív sem Ily örömtől! Ujjongjunk hát, Mondjunk hálát, Vég nélkül víg halleluját!
(Philip Nicolai: *Wachet auf, ruft uns die Stimme* 3., Evangélikus énekeskönyv 493.)

AZ ÖKUMENÉ HELYZETE NÉMETORSZÁGBAN

Együttműködés egy változó társadalomban

Németország 81 milliós lakosságából 50 millió ember keresztény. Többségük vagy a római katolikus egyházhoz vagy a Németországi Protestáns Egyház (EKD) valamelyik tartományi egyházához tartozik. Bár létszámuk kisebb, de jelen vannak Németországban a szabadegyházak, az ortodox egyházak, és tulajdonképpen minden főbb keresztény felekezet.

Évszázadokkal ezelőtt Németország több sok tartományból, illetve fejedelemségből állt, de ezek ugyanahhoz egyházhoz tartoztak. A reformáció, amelynek legismertebb vezetője Luther Márton volt, szakadásokat eredményezett a nyugati kereszténységben, végül a katolikus és protestáns erők közötti háborúhoz vezetett. Az augsburgi béke (1555) átmenetileg véget vetett ezeknek a konfliktusoknak azzal a feltétellel, hogy a fejedelemség vagy tartomány lakossága az előjárója hitéhez ragaszkodik. A másként hívőket rákényszerítették, hogy térjenek át uruk vallására, vagy pedig költözzenek el más vidékre. Ez a szabály az evangélikusokra és a katolikusokra vonatkozott, de a kálvinistákra és anabaptistákra nem, akiket emiatt üldöztek. Az augsburgi béke hat évtizedig tartott, egészen a harmincéves háborúig (1618–1648). A vesztfáliai béke helyreállította a békességet, mert megerősítette az augsburgi békét, ezáltal azonban a kálvinistákra is vonatkozott ez a szabály. Ennek eredményeként a németek terület szerinti, felekezeti elszigeteltségben éltek. Egy szuverén területen a vallási/felekezeti sokszínűség elképzelhetetlen volt, és a háború borzalmaitól táplálva burjánzott a felekezetek közötti bizalmatlanság és ellenségeskedés.

Új egyházak és felekezetek tűntek fel a 19. századi Németországban, többek között a baptisták, a methodisták valamint az óhitűek: óevangélikusok, óreformátusok, ókatolikusok egyháza. Ezek felbukkanása sokszor az egyházon belüli tiltakozó

mozgalmaknak volt köszönhető. Emiatt ezek az egyházak viszonylag kis létszámúak voltak, és többségükben nem hajlottak az ökumenikus kapcsolatokra.

A II. világháború után a keresztény egyházak helyzete Németországban jelentős változáson ment át. Kb. 12 millió német háttérrel rendelkező ember menekült el, vagy úzték el őket Kelet-Európa országaiból. Amikor Németországban letelepítették őket, egyáltalán nem törődtek azzal, hogy ki melyik keresztény felekezethez tartozott. Protestánsok érkeztek katolikus területekre és fordítva. Ennek eredményeként a protestánsok és katolikusok közelebb kerültek egymáshoz.

A háború utáni gazdasági és ipari növekedés következtében munkaerőhiány lépett fel, ezért a német kormány számos mediterrán országgal kötött megállapodást „vendégmunkásokról”. Ily módon Olaszországból, Spanyolországból, Marokkóból, Jugoszláviából, Portugáliából, Görögországból, Törökországból és Tunéziából érkeztek munkások, ami megnövelte az ország felekezeti és vallási sokszínűségét. Különösen is szembeűnő volt az ortodoxok növekvő jelenléte Németországban. Bár eredetileg úgy gondolták, hogy ezek az emberek néhány év után visszatérnek szülőföldjükre (innen ered a név: vendégmunkás), sokan ott maradtak, és jelentős nyomot hagytak a németek életében és kultúrájában.

Az 1980-as években német gyökerű betelepülők sora érkezett a korábbi Szovjetunió területéről, akik közül sokan ortodoxok, baptisták és zsidók voltak.

Az utóbbi években a háború, a terror, a társadalmi zavargások a Közel-Keleten, Afrikában, Afganisztánban, Ukrajnában, és más országokban nagyarányú menekülthullámot indítottak el. Bár a menekültek nagy része a szomszédos országokba menekül, egyre növekvő számú migráns keres menedéket Németországban és más európai országokban.

A korábbi Kelet-Németországban az egyházak, különösen is a protestáns egyház kulcsszerepet játszott a berlini fal leomlásá-

ban, és a kommunista kormány bukásához vezető folyamatban (1989). Azonban még ezek az események sem akadályozták meg a keresztény hit jelentős térvesztését Kelet-Németországban. A *Guardian* brit újság odáig ment, hogy Kelet-Németországot „a föld legistentelenebb helyének” nevezte. A kommunista kormány uralkodása azonban semmi esetre sem az egyetlen oka a vallásosság hiányának. Sőt a keresztények száma már azelőtt csökkenésnek indult, hogy a kommunisták hatalomra kerültek. Ezen a területen az ateizmus nem olyan agresszív természetű mint az ún. „új ateistáknál”. Ehelyett mélyen gyökerező közömbösség jellemzi bármilyen hittel kapcsolatban. Amikor megkérdezték az embereket, hogy hívőnek, vagy hitetlennek tartják-e magukat, valaki így válaszolt: „Sem hívő, sem hitetlen nem vagyok, hanem normális.”

A mai Németország különböző kultúrájú és vallási hátterű, vagy épp hitetlen emberek otthona. A lakosság kb. egyharmada a Németországi Protestáns Egyház (EKD) valamelyik tartományi egyházához tartozik, másik egyharmada római katolikus, és csupán a maradék egyharmad nem követője semmilyen vallásnak. 1,7% tartozik az ortodox egyházhoz, 1,8% valamelyik szabadegyházhoz. Ezek többnyire olyan egyházak, amelyek történelmileg és teológiailag erősen kötődnek a reformációhoz, de nem kapcsolódnak úgy az államhoz mint a katolikus vagy az evangélikus egyház. A lakosság 4,9%-a muszlim, 0,1 %-a zsidó.

A németországi egyházak még nem győzték le az összes fennálló különbséget, de megtanultak együtt munkálkodni. A nemzetiszocialisták uralma alatt voltak olyan keresztények, akik együttműködtek a kormánnyal. Mások azonban ellenállók lettek, börtönbe kerültek, vagy koncentrációs táborokba hurcolták őket. A náci diktatúra alatti közös tapasztalat, a szenvedés közelebb hozta egymáshoz a különböző felekezetű

keresztényeket. Ma a német egyházak már sokkal jobban tudnak együtt dolgozni, hogy így töltsék be az egyház küldetését, szóval és tettel tanúskodjanak az evangéliumról. Mivel a római katolikus egyháznak és a Németországi Protestáns Egyháznak (EKD) egyaránt nagyon sok tagja van, a németországi ökumenikus együttműködésben is elsősorban ők vesznek részt.

Németországban az ökumené nagy részét gyülekezeti szinten élik meg az emberek, pl. Az Evangéliumi Aliansz imahét vagy az Ökumenikus imahét a keresztény egységért keretein belül. A szomszédos gyülekezetek gyakran szerveznek ökumenikus eseményeket, bibliaórákat, teológiai eszmecseréket, közös fesztiválokat. Továbbá ilyen még a közös honlap létrehozása, a közösség új tagjainak meglátogatása is, vagy a keresztény egyházakat bemutató közös szórólapok szétosztása a helyi vasútállomáson. Az ilyen jellegű munkát általában a helyi egyházak tagjai közül kikerülő önkéntesek végzik. Egyes helyeken a gyülekezetek ökumenikus testvér-gyülekezeti kapcsolatba lépnek egymással, hivatalos megállapodást írnak alá, amelynek alapján együttműködnek. Ezek a megállapodások általában az érintett egyházak vezetőinek hasonló írott dokumentumain alapulnak.

Az egyházi vezetés szintjén is folyik ökumenikus együttműködés. A katolikus püspökök egy csoportja évente kétszer találkozik az EKD protestáns püspökeivel, hogy megvitassák azokat az időszerű témákat, amelyek egyházaik életét érintik. Egy másik csoport teológiai témákat vitat meg, például az emberi méltóságról. A kétoldalú találkozókön kívül rendszeresen találkoznak az Ortodox Püspöki Konferencia képviselői is a római katolikus és protestáns püspökökkel, és külön találkoznak az EKD és a Szabadegyházak Szövetségének vezetői is.

Az átfogó egyházi megállapodás vagy a nagy egyházi találkozók tipikus jellemzői a német kereszténységnek. A katolikusok ezeket az eseményeket „Katolikus napoknak” (*Katholikentag*), az

evangélikusok „Egyházi napoknak” (*Kirchentag*) nevezik. Mindkét esemény kétévente kerül megrendezésre a Német Katolikusok Központi Bizottsága, illetve a Német Evangélikus Egyházi Napok (DEKT) szervezésében. Ezekre elvben csak az adott egyház tagjai hivatalosak, de jó ideje más egyházakból is érkeznek gyülekezeti tagok, sőt vendégelőadók is.

2003-ban és 2010-ben a Németországi Egyházak Tanácsának tagegyházai összefogtak, hogy az előbbiekhöz hasonlóan ökumenikus szinten szervezzenek egyházi napokat, Ökumenikus Egyházi Napok címmel. Ezen sor került a német társadalom szempontjából nagyon fontos témák megvitatására (gazdasági világválság, klímaváltozás, az emberi életet, igazságosságot érintő etikai kérdések stb.). Ugyanilyen jelentőségűek voltak a közös bibliatanulmányok, a teológiai viták, és az ökumenikus istentiszteletek is. Ezek a találkozók, különösen az Ökumenikus Egyházi Napok, kitűnő lehetőséget biztosítanak a német keresztények számára, hogy kimutassák: nemcsak aktívan dolgoznak, de készek az együttműködésre is, és arra, hogy párbeszédre biztassák a német társadalomban többi részét is.

Németországi Egyházak Tanácsa/Munkaközössége

A Németországi Egyházak Tanácsa/Munkaközössége (*Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Deutschland* ACK) 1948. március 10-én jött létre, néhány hónappal az Egyházak Világtanácsa (EVT) megalakulása előtt. Az alapító tagok közt volt az EKD, a mennonita egyház, a baptisták, a metodisták, az ókatolikus egyház. 1974-ben, 10 évvel azután, hogy a II. Vatikáni Zsinat elfogadta a határozatot az ökumenizmusról (*Unitatis redintegratio*), a Németországi Katolikus Püspöki Konferencia is csatlakozott az Egyházak Tanácsához. Az ortodox egyház is 1974-ben lett tagja a szervezetnek. Németország újraegyesítése után összevonták a nyugat- és kelet-német egyházak tanácsát is. A két tanácsnak nagyon különböző volt a struktúrája és a tagsága, így szükségessé vált

egy új ökumenikus testület létrehozása új alapszabállyal. Ma a Németországi Egyházak Tanácsának 17 tagegyháza van. Rajtuk kívül hat vendég tagja is van a szervezetnek, és négy szervezet megfigyelői státusszal rendelkezik.

2003-ban, Berlinben, az első Ökumenikus Egyházi Napok alatt az Egyházak Tanácsa valamennyi tagegyházának képviselői közös ökumenikus istentiszteleten vettek részt, és aláírták az Ökumenikus Chartát, amelyet az Európai Egyházak Konferenciája, és az Európai Katolikus Püspöki Konferenciák Tanácsa állított össze 2001-ben. Az ACK (Egyházak Tanácsa) saját szöveget is kiadott, amelyben német szempontból értékeli a Charta Oecumenicát, és azt vizsgálja, hogyan lehet a németországi gyakorlatba átültetni.

A 2010-ben Münchenben rendezett Második ökumenikus egyházi napok során az ACK (Egyházak Tanácsa) kezdeményezte a Teremtés ökumenikus napját, ezzel megvalósította a Charta Oecumenica egyik javaslatát. A Teremtés Ökumenikus Napja egyrészt közös tanúságtétel Istenbe, a Teremtőbe vetett hitünkről, másrészt figyelmeztetni akar közös feladatunkra Isten teremtett világának megőrzésében. A Teremtés napját minden év szeptember első péntekén ünneplik meg. A Teremtés ökumenikus napját kezdetben az ACK szervezte és Brühlben, ortodox templomban tartották. Ma már Németország minden városában megünneplik ezt a napot. Az Egyházak Tanácsa bátorít is minden német keresztényt, hogy ünnepelje meg ezt a napot. Már jóval szeptember előtt istentiszteleti rendet és kiegészítő anyagot is kiadnak, hogy azt minden közösség a saját ünnepe megtervezésében fel tudja használni.

Egy másik téma, amelynek az Egyházak Tanácsa sok időt, és vita alkalmat szentelt, a keresztség. 2007-ben 11 tagegyház aláírt egy megállapodást a keresztség kölcsönös elfogadásáról. Az Egyházak Tanácsának öt tagegyháza – köztük a mennoniták és a baptisták – azonban úgy érezték, hogy képtelenek alá-

írni az egyezményt. A Tanács azóta is munkálkodik a kereszt-ség ügyében. Az Egyházak Tanácsának közgyűlése is megvi-tatta, valamint egy nyilvános konferenciát is tartottak a ke-resztségről 2014 márciusában. A Tanács (ACK) a Finn Ökumenikus Tanáccsal is tartott konzultációt a témában.

A *Charta Oecumenica* 10. és 11. cikkelye azt javasolta, hogy tegyék intenzívebbé a párbeszédet a zsidó hitűekkel, valamint támogatja a keresztény-muszlim találkozók létrejöttét is. Ennek megfelelően az ACK (Egyházak Tanácsa) együtt dolgo-zik egy zsidó és két muszlim szervezettel. A kezdeményezés címe: „Tudod-e, ki vagyok?” Ez a program tanácsot ad és anyagi segítséget is nyújt, hogy a három vallás követőit egy-más jobb megismerésére és gyülekezeti szinten való közös te-vékenységekre buzdítsa. A munka koordinálására egy fiatal muszlim nőt alkalmaztak. Anyagi támogatásában német álla-mi és európai intézmények is részt vettek.

Az Egyházak Tanácsa ugyancsak nagy figyelmet szentelt a *Keresztény tanúság egy sok vallású világban* c. dokumen-tumnak [EVT 2011], és egy bizottságot is felállított a témáról szóló munka koordinálására.

2014-ben egy konferenciát is tartottak, ahol az Egyházak Tanácsa és az Evangéliumi Aliansz képviselőinek lehetőséget adtak, hogy megvitassák a mai tanúságtétellel és a vallásközi párbeszéddel kapcsolatos kérdéseket. Ennek eredményeként ez a két szervezet közelebb került egymáshoz, és az Evangéliumi Aliansz kérte megfigyelői státuszba vételét az Egyházak Tanácsánál.

Ökumenikus kihívások

Németországban az egyik fő ökumenikus kihívás annak a plat-formnak a fenntartása, amelyen a kisebb létszámú egyházak szemtől szemben találkozhatnak a két nagy egyházzal. A ró-mai katolikus egyház és a Németországi Protestáns Egyház közel azonos méretűek, és körülbelül ugyanazok a lehetősé-

gek állnak rendelkezésükre. Ezért az ő együttműködésük természetes, és nagyon sok témára kiterjed, kezdve a felekezetközi házasságoktól (vegyes házasság), az állam és egyház viszonyáig. Sokszor azonban szigorúan a kétoldalú kapcsolatok talaján dolgoznak, aminek az az eredménye, hogy a többi egyház és néha még az Egyházak Tanácsa sem mondhatják el véleményüket ökumenikus kérdésekben. Azért, hogy tekintetbe vegyék, a két egyházon kívül is élnek egyházak Németországban, az Egyházak Tanácsának (ACK) egyik központi feladata, hogy lehetővé tegye és bátorítsa a sokoldalú tárgyalásokat és együttműködést.

Egy másik kihívás az a frusztráció, amelyet sok, hosszú ideje gyülekezeti szinten dolgozó ember érez, amikor semmiféle haladást nem látnak az ökumenikus ügyekben. Ez a frusztráció leginkább akkor tűnik fel, amikor az úrvacsorai közösségről van szó, a felekezeteken átívelő közös úrvacsoráról. Németországban nagyszámú házaspár él, ahol a párok tagjai különböző felekezetekhez tartoznak. Ők nem csak vágyakoznak a közös úrvacsorai lehetőségre, hanem úgy érzik, az ökumenikus mozgalomnak már több gyümölcsöt kellene hoznia, mint amennyit hoz, és nagyon elégedetlenek, amikor egyhelyben toporgást tapasztalnak a bátor előrehaladás lépései helyett.

Németországban ma sokaknak semmiféle elképzelésük sincs a keresztény hitről, és úgy tűnik nem is mutatnak érdeklődést, hogy megismerjék, vagy megértsék, a részvételtől már nem is beszélve. Ha az egyházak komolyan veszik missziói küldetésüket: „Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet...” (Mt 28,19), akkor elsőbbséget kellene élveznie annak, hogy ezeket a kívülálló embereket az egyházak párbeszédre hívják. Ahelyett, hogy ezzel a kérdéssel külön-külön foglalkozunk, a kérdéssel az egyházaknak közösen kellene szembenézniük, egymás tapasztalatából tanulva és egymást bátorítva. A közös hitükre való összpontosítás csak erősítheti az egyhá-

zak közötti kapcsolatot. A keresztény hit érthető módon való közös megfogalmazása is saját hitük mélyebb megismeréséhez vezethet. A reformáció 500. évfordulója jó lehetőségnek tűnik, hogy emlékeztesse az embereket – hívőket és nem hívőket egyaránt – keresztény hitünk lényegére. Az alapvető üzenet az, hogy Isten szeretete irántunk, emberek iránt, és a teremtettség iránt Jézus Krisztusban jelent meg. Ezért döntöttek úgy a németországi egyházak, hogy az évforduló megünneplését Jézus Krisztus ünnepévé (*Christusfest*) teszik.

A KRISZTUSHÍVŐK EGYSÉGÉÉRT MEGTARTOTT IMAHETEK TÉMÁI 1968-2017

A tanulmányi anyagot 1968 óta készíti közösen az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a Keresztény Egységet Előmozdító Pápai Tanács.

- 1968** Dicsőségének magasztalása – Ef 1,14
- 1969** Szabadságra vagyunk elhíva – Gal 5,13
- 1970** Isten munkatársai vagyunk – 1Kor 3,9
- 1971** A Szentlélek közössége – 2Kor 13,13
- 1972** Új parancsolatot adok néktek – Jn 13,34
- 1973** Urunk, taníts minket imádkozni – Lk 11,1
- 1974** Minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr
– Fil 2,1-13
- 1975** Isten szándéka: Krisztusban egybefoglal mindeneket
– Ef 1,3-10
- 1976** Isten gyermekei legyünk, vagy az a hivatásunk, hogy
legyünk, amik vagyunk – 1Jn 3,2
- 1977** A reménység nem csal meg többé – Róm 5,1-5
- 1978** Nem vagytok idegenek – Ef 2,13-22
- 1979** Szolgáljatok egymásnak Isten dicsőségére – 1Pt 4,7-11
- 1980** Jöjjön el a Te országod! – Mt 6,10
- 1981** Egy Lélek – sok ajándék – egy test – 1Kor 12,3-13
- 1982** Hogy megtalálják hajlékukat nálad, Urunk
– Zsolt 84,5
- 1983** Jézus Krisztus a világ élete – 1Jn 1,1-4
- 1984** Az a hivatásunk: legyünk egyek Urunk keresztje által
– 1Kor 2,2; Kol 1,20
- 1985** Halálból az életre Krisztussal – Ef 2,4-7
- 1986** Tanúim lesztek ApCsel 1,6-8
- 1987** Krisztusban egyek – új teremtés – 2Kor 6,17
- 1988** Isten szeretete elűzi a félelmet – 1Jn 4,18

- 1989** Közösséget építünk, egy test vagyunk a Krisztusban
Róm 12, 5-6
- 1990** Hogy mindnyájan egyek legyenek... hogy elhiggye a világ – Jn 17,21
- 1991** Dicsérjétek az Urat minden nemzetek – Zsolt 117;
Róm 15,5-13
- 1992** Menjetek el, veletek vagyok mindenkor – Mt 28,16-20
- 1993** A krisztusi egységért: teremjétek a Lélek gyümölcsét
– Gal 5,22-23
- 1994** Isten népe feladata, hogy egy legyen szívében és gondolataiban – ApCsel 4,23-27
- 1995** Koinónia: közösség Istennel és egymással
– Jn 15,1-17
- 1996** Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek – Jel 3,14-22
- 1997** Krisztusért kérünk, béküljétek meg és engesztelődjétek ki Istennel – 2Kor 5,16-21
- 1998** Gyöngeségünkben is segítségül siet a Lélek – Róm 8,26
- 1999** Ő majd velük lakik, ők pedig népévé lesznek – Jel 21,3
- 2000** Áldott legyen az Isten, aki megáldott bennünket Krisztusban Ef 1,3
- 2001** Én vagyok az út, az igazság és az élet – Jn 14,6
- 2002** Nálad van az élet forrása – Zsolt 36,10
- 2003** Ez a kincsünk cserépedényben van – 2Kor 4,7
- 2004** Az én békeségemet adom nektek – Jn 14,27
- 2005** Krisztus az egyház egyetlen fundamentuma
– 1Kor 3,1-23
- 2006** Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük. – Mt 18,20
- 2007** „... a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé.” – Mk 7,37
- 2008** „... szüntelenül imádkozzatok!” – 1Thessz 5,17
- 2009** „... legyenek eggyé kezedben” – Ez 37,17
- 2010** „Ti vagytok erre a tanúk” – Lk 24,48

- 2011** „... kitarottak az apostolok tanításában.”
– ApCsel 2,42
- 2012** „... mindnyájan el fogunk változni” – 1Kor 15,51
- 2013** „... mit kíván tőled az Úr!” – Mikeás 6,6-8
- 2014** Hát részekre szakítható-e Krisztus? 1Kor 1,1-17
- 2015** „Adj innom!” Jn 4,7
- 2016** „Arra hívtunk, hogy az Úr nagy tetteit hirdessük!”
1Pt 2,9
- 2017** „Mebékélés – Krisztus szorongató szeretete” (2Kor
5,14–20)

NÉHÁNY JELENTŐS ADAT AZ IMAHETEK TÖRTÉNETÉBŐL

1740 körül Skóciában ismeretes egy olyan pümkösi mozgalom, amely Észak-Amerikából indult, és célul tűzte ki az imádkozást minden egyházért, minden egyházzal együtt.

1820 James Haldane Stewart lelkész kiadja javaslatait „A keresztyének általános egysége és a Szentlélek kiáradása” címmel.

1846 Megalakul az Evangéliumi Aliánsz. Ötven felekezethől 921 résztvevő gyűlt össze Londonban. Bevezették a minden év első teljes hetében rendezendő imahetet a Krisztusban hívők egységéért.

1867 Az anglikán püspökök első Lambeth Konferenciáját tartják. A konferencia határozatainak bevezetőjében hangsúlyozzák az egységért való imádság fontosságát.

1886 Magyarországon először hirdetnek meg Imahetet. A Kálvin Téri Református Gyülekezet Baldácsi-termébe hívják a résztvevőket.

1894 XIII. Leó pápa szorgalmazza az „egységért imanyolcad” gyakorlását a pümkösi ünnepkör keretében.

1908 Megtartják a Paul Wattson katolikus pap által kezdeményezett, egységért hirdetett imanyolcadot.

1926 A Hit és Egyházszervezet Mozgalom elindítja a „Javaslatok a keresztyén egységért folytatott imanyolcad megtartására” című felhívásának terjesztését.

1935 Paul Couturier francia abbé szót emel az egyetemes imahét, a Krisztus-hívők egységéért megtartása érdekében. A hívek Krisztus végakarata értelmében imádkozzanak együtt.

1958 A lyoni Unité Chrétienne központja és az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága együtt kezdi meg az imahét anyagának közös előkészítését.

1964 A II. Vatikáni Zsinat ökumenizmusról szóló dekrétuma hangsúlyozza, hogy az ökumenikus mozgalom lelke az imádság, és egyúttal szorgalmazza az imahét rendszeres megtartását.

1966 Az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a vatikáni Keresztény Egységek Előmozdító Pápai Tanács közösen kezdi meg az imahét szövegének előkészítését.

1968 A közösen készített imaheti anyag hivatalos használatbavételének első esztendeje.

1975 Az imaheti közös anyagot első ízben készíti egy helyi ökumenikus csoport Ausztráliában.

1995 II. János Pál pápa *Ut unum sint* kezdetű körlevelében állást foglal az ökumenizmus mellett, amelyet belső szükségszerűségnek és visszafordíthatatlan folyamatnak nevez.

1997 Grazban a II. Európai Ökumenikus Nagygyűlés helyesli és szorgalmazza az imahét rendszeres megtartását.

1998 Ötven éves az Egyházak Világtanácsa, ebből az alkalmából a zimbabwei Hararéban tartották a jubileumi világgyűlést. Februárban magyar állásfoglalás is született a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ünnepi ülésén, amelyen a Katolikus Egyház képviselői megfigyelőként vettek részt. Közösen hívták fel a hazai egyházakat a krisztus-hívők egységének munkálására és a közös imahetek megtartására.

2004 Megegyezés született, hogy az imahét anyagát közösen publikálják, azonos formában adják ki az EVT és az Egység Tanács szervei. Az ökumenikus imahetek gyümölcsei és eredményei felfedezhetők az elmúlt évek nemzetközi és hazai egyházi életében egyaránt.

2008 *Az Imahét a Krisztus-hívők egységéért 100 éves évfordulójának megünneplése.* Elődjét – az Imanyolcadot az Egyház Egységéért – 1908-ban tartották meg először.

Hiszek egy...

*Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában,
mennyei és földi Teremtőjében.
És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában,
a mi Urunkban,
aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától,
szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették,
meghalt és eltemették.
Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt
a halottak közül, fölment a mennybe,
ott ül a mindenható Atya Isten jobbján;
onnan jön el ítélni élőket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben.
Hiszem az egyetemes/katolikus anyaszentegyházat,
a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát,
a test feltámadását és az örök életet. Amen.*

Mi Atyánk....

*Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a Te neved,
jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek,
és ne vigy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól,
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség
mindörökké. Amen*